

DOI: 10.5281/zenodo.15310596

“RƏQƏMSAL MİRAS” VƏ ONUN HÜQUQİ TƏNZİMİ PROBLEMLƏRİ

Yusifov Şükür Məhəmməd oğlu,
Bakı Dövlət Universiteti Hüquq fakül-
təsi Mülki hüquq kafedrasının dosenti,
hüquq üzrə fəlsəfə doktoru
e-mail: shukuryusifov@gmail.com

geniş yayılmış anlayış deyildir. Lakin, ölkəmizdən fərqli olaraq, müxtəlif ölkələrdə nəzəriyyədə və təcrübədə “rəqəmsal miras” anlayışı qəbul edilmiş və hüquqi baxımdan geniş şəkildə təhlil edilmişdir. Əslində,

Müasir dövrdə rəqəmsallaşma vərəsəlik hüququnda “rəqəmsal miras” kimi yeni anlayışlar və sosial media hesablarının miras kimi ötürülməsi məsələlərini aktuallaşdırır. Gəlir mənbəyinə çevrilən sosial media profillərinin ölümündən sonra vərəsələrə keçməsi hüquqi müzakirələrə səbəb olur, çünki ənənəvi miras qaydaları rəqəmsal aktivlərə tam uyğunlaşmır. Müxtəlif ölkələrdə bu məsələyə fərqli yanaşılır: bəzi qanunvericiliklər virtual aktivləri miras obyektinə kimi tanıyır, digərləri isə şəxsi məlumatların məxfiliyi ilə bağlı çətinlikləri qeyd edir. Ziddiyyətlər, xüsusilə, vəfat etmiş şəxsin məlumatlarının qorunması ilə vərəsələrin hüquqları arasında kəşifir. Azərbaycan qanunvericiliyində rəqəmsal mirasın statusu açıq şəkildə tənzimlənmədiyindən, bu sahədə boşluqlar mövcuddur. Təhlillər göstərir ki, hüquqi çərçivə vərəsələrin və ölmüş şəxsin məxfiliyinin balansını təmin edəcək şəkildə təkmilləşdirilməlidir. Bunun üçün beynəlxalq təcrübə və milli spesifikalar nəzərə alınaraq normativ dəyişikliklər zəruridir.

Açar sözlər: rəqəmsal miras, vərəsəlik hüququ, sosial media hesabları, miras əmlak, fərdi məlumatların qorunması.

Rəqəmsallaşmanın gətirdiyi texnoloji inkişafın nəticəsi olaraq, “rəqəmsal miras” anlayışı ortaya çıxmışdır. “Rəqəmsal miras” anlayışı ölkəmizin hüquq sistemində

rəqəmsal miras dedikdə, hardisklər, yaddaş kartları, DVD, “cloud” (bulud) hesabları, e-poçtlar, vebşaytlardakı məlumatlar, kriptovalyutalar, müxtəlif sosial media hesabları və orada paylaşılan mətnlər, şəkil və ya video məzmunları, internetdə müxtəlif sayt və ya platformalarda həyata keçirilən elektron ticarətlə bağlı qeydlər, elektron pul və s. kimi elektron saxlanılan və yalnız rəqəmsal formada mövcud olan dəyərlər qeyd edilə bilər [4, s. 332]. Lakin rəqəmsal mühitin sabit olmaması və daim yenilənərək dəyişməsi səbəbindən “rəqəmsal miras”a daxil olan dəyərlərin konkret bir siyahısını müəyyən etmək mümkün deyildir. Ölkəmizdə bu anlayış çox yeni olduğundan, bununla bağlı hər hansı hüquqi tənzimləmə

mövcud olmaması bir sıra hüquqi problemləri də özü ilə gətirir. Bu problemlərdən biri, sosial media hesabına sahib olan şəxsin ölümündən sonra həmin hesabların aqibətinin necə olacağı ilə bağlıdır. Məsələn, şəxsin (miras qoyanın) vərəsəsi onun sosial şəbəkə hesabından istifadə edə, orada üçüncü şəxslərlə əlaqəni davam etdirə və ya onların

əvvəlki yazışmalarını oxuya bilərmi? Çoxlu sayda izləyicisi olan “Youtube” kanalında paylaşımlar etməyə davam edərək gəlir əldə edə bilərmi? Onun sosial media hesabını silə və ya dəyişdirə bilərmi? [4, s. 331].

Miras əmlak, miras qoyanın öldüyü zaman vərəsələrə ötürüləcək bütün hüquq münasibətlərini özündə birləşdirir [9, s. 31]. Yəni, miras əmlak dedikdə AR MM-in 1151-ci maddəsinə əsasən, mirasa (miras əmlaka) miras qoyanın öldüyü məqamədək malik olduğu əmlak hüquqlarının (miras aktivi) və vəzifələrin (miras passivi) toplusu daxildir [1, m. 1151]. Bu məqamda, miras qoyanın əmlakı (mal varlığı) ilə onun ötürülməsi əlverişli olan əmlakı, başqa sözlə miras əmlakı bir-birindən fərqlənir [12, s. 10]. Belə ki, miras əmlak miras qoyanın əmlakının (mal varlığının) yalnız ötürülməsi əlverişli olan hissəsini əhatə edir. Elə isə rəqəmsal əmlak nə deməkdir? Rəqəmsal əmlak dedikdə, miras qoyanın iqtisadi dəyəri olub-olmamasından asılı olmayaraq, rəqəmsal mühitdə saxlanılan və mövcud olan şəkilləri, videoları, o cümlədən sosial media hesabları kimi hər cür rəqəmsal aktivlər nəzərdə tutulur [2, s. 275]. Məlumdur ki, insanların rəqəmsal aktivlərə sahib olması üçün onların bu rəqəmsal aktivlərə girişini mümkün edən rəqəmsal platformalar və ya hesablar olmalıdır. Bu baxımdan, miras qoyanın rəqəmsal olaraq söhbətlər apardığı, yazışdığı, video və şəkil kimi paylaşımlar etdiyi sosial şəbəkə hesabları da (məs; Facebook, Instagram, Twitter) rəqəmsal əmlaka daxildir [5, s. 579]. Lakin yuxarıda qeyd edilən maddədə miras əmlaka geniş anlayış verilmiş və rəqəmsal mühitdə mövcud olan bu kimi rəqəmsal dəyərlərlə rəqəmsal aktivlərlə bağlı hər hansı müddəə nəzərdə tutulmamışdır. Razıyıq ki, rəqəmsal əmlak da miras qoyanın əmlakının (mal var-

lığının) bir hissəsidir. Ancaq rəqəmsal aktivlər miras qoyanın əmlakına (mal varlığına) daxil edilsə belə, onların miras əmlaka daxil edilib-edilməyəcəyi, başqa sözlə ötürülməyə əlverişli olub-olmayacağı tam konkret deyildir. 1151-ci maddəni təhlil etdikdə, belə nəticəyə gəlmək olar ki, qanunla başqa bir qayda nəzərdə tutulmayıbsa, miras qoyula bilən, iqtisadi dəyəri olan aktivlər və passivlər, o cümlədən rəqəmsal dəyərlər də miras əmlakın tərkibinə daxil edilə bilər. Lakin şəxsin maddi-mənəvi varlığı ilə qırılmaz surətdə bağlı olan və ondan ayrılı bilməyən bəzi hüquqlar və vəzifələr vardır ki, onlar miras əmlaka daxil edilə bilməz, vərəsələrə keçə bilməzlər. Miras əmlakın vərəsələrə ötürülməsində ümumi qayda ondan ibarətdir ki, əmlak hüquqları vərəsələrə ötürülə bildiyi halda, şəxsiyyətə bağlı olan hüquqların ötürülməsi mümkün deyildir [2, s. 276; 3, s. 531; 12, s. 10]. Ona görə ki, şəxsiyyətə bağlı bu cür münasibətlər nə sağ ikən, nə də ölümə bağlı hər hansı bir əqdlə başqalarına keçə və vərəsəlik predmeti ola bilməz. Buna görə də rəqəmsal mühitdə mövcud olan aktivlərin əksər hissəsinin məhz fərdi məlumatlardan istifadə etməklə formalaşdığı nəzərə alınaraq, rəqəmsal əmlakın miras əmlakının tərkibinə daxil olub-olmaması qiymətləndirilərkən, miras qoyanın şəxsiyyəti ilə bağlı olan hüquq və vəzifələr olub-olmaması baxımından dəyərləndirilməlidir. Bu isə, Mülki Məcəllənin 1153-cü maddəsində birbaşa öz ifadəsini tapmışdır. Sözügedən maddəyə görə, şəxsi xarakter daşıyan və yalnız miras qoyana mənsub ola bilən əmlak hüquqları və vəzifələr, habelə qanunda və ya müqavilədə nəzərdə tutulan, yalnız kreditorun və borclunun sağlığında qüvvədə olan və onların ölümü ilə xitam verilən hüquq və vəzifələr mirasın tərkibinə daxil deyildir [1, m. 1153].

ABŞ-da baş vermiş Justin Ellsworth işi üzrə çıxan qərar, sosial media və xüsusilə də e-poçt hesablarının rəqəmsal miras kimi vərəsəlik hüququ ilə vərəsələrə ötürülməsinə dair ilk qərar olmaqla, böyük əhəmiyyət kəsb edir [2, s. 277; 7, s. 207]. Belə ki, 2004-cü ildə 20 yaşlı Justin gənc ABŞ əsgəri kimi İraq müharibəsində iştirak etmiş və 2 ay sonra müharibə nəticəsində həlak olmuşdur. O, İraqda olduğu müddət ərzində ailəsinə və dostlarına e-poçt və sosial media hesabları vasitəsilə mesajlar göndərərək müharibədə yaşadıklarını danışmışdır. Atası John Ellsworth Yahoo'dan oğlunun sosial media hesablarına daxil olaraq oradakı mesajları oxumaq və daha sonra nəşr etdirmək üçün hesabın onun adına keçirilməsini istəyir. Onun məqsədi müharibədə olmuş bir əsgərin hissələrini və yaşadıklarını ictimailəşdirmək və gələcək nəsillərə göstərməkdir. Yahoo isə bu tələbi qəbul etməmiş və belə əsaslandırılmışdır ki, Justin Ellsworth hesabı açarkən istifadəçi ilə imzalanan müqavilədə hesabın köçürülə bilməyəcəyi və qeydə alınan rəqəmsal məlumatların şəxsin ölümü ilə silinəcəyi ilə bağlı ümumi şərtləri qəbul edib [3, s. 529-530]. Ölümündən sonrakı hadisələri nəzərə alıqda görmək olur ki, Justin öz hesabını icazəsiz girişdən qorumaq üçün qoyduğu şifrəni heç vaxt atası ilə paylaşmayıb. Bundan sonra atası məhkəmədə iddia qaldırmışdır. Məhkəmə, yekun olaraq atanın iddiasını təmin etmişdir: Justin Ellsworth'un sosial media hesablarının və onun tərkibində olan digər rəqəmsal məlumatların vərəsəlik hüququ baxımından miras əmlaka daxil olduğuna və buna görə də hesabların vərəsələrə keçməli olduğuna, beləliklə, Yahoo'nun Ellsworth'un hesablarında olan bütün yazışmaların məzmununu atasına verməli olduğuna dair qərar vermişdir. Lakin Yahoo,

ailənin hesaba daxil olmasını təmin etmək əvəzinə, məlumat siyasətlərinə uyğun olaraq, hesablarda olan məlumatların 10.000 səhifəlik materialını göndərməklə kifayətlənmişdir, hansı ki həmin materiallarda atasının daha əvvəl heç bilmədiyi məlumatlar da yer alırdı [11, s. 898].

Sosial şəbəkə hesablarının miras əmlaka daxil olub-olmaması və ötürülməsinin əlverişliliyi ilə bağlı daha bir məhkəmə qərarı kimi Almaniyadakı Facebook işini qeyd etmək olar. Belə ki, Almaniya Federal Məhkəməsi (BGH-Bundesgerichtshof) 12.07.2018-ci il tarixində 15 yaşlı Facebook istifadəçisinin ölümü ilə onun sosial media hesabının miras sayılıb-sayılmadığını qiymətləndirərək, bu mövzuda Avropa hüququnun təməl daşlarından birini təşkil edəcək bir qərar qəbul etmişdir. Sözügedən qərar “rəqəmsal miras” məsələsinə yuxarı instansiya məhkəməsinin hərtərəfli baxdığı ilk qərar olmaqla yanaşı, həm də rəqəmsal mühitdə müqavilə azadlığının məhdudlaşdırılmasının mümkünlüyü məsələsinə də toxunur. Belə ki, valideynlərinin icazəsi ilə öz adına Facebook hesabı açan və bu hesabdan aktiv şəkildə istifadə edən 15 yaşında gənc qız 2012-ci ildə özünü Berlin metrosunun önünə ataraq intihar edir. Ailəsi qızlarının bu şübhəli ölümünün intihar yoxsa cinayət olduğunun müəyyən edilməsi, əgər intiharırsa, qızı intihara sürükləyən səbəbləri öyrənmək məqsədilə Facebook hesabına daxil olmaq istəyir [3, s. 530; 5, s. 580]. Qızın anası, hesabın şifrəsini bilsə də, hesaba daxil olduqda hesab “xatirə rejimi”ndə olduğu üçün orada müəyyən məlumatları görsə də, daxil ola bilmir. O, bu məsələ ilə bağlı Facebook'a müraciət edir və Facebook istifadəçi ilə razılaşdırılan ümumi şərtləri əsas gətirərək hesab məlumatlarını paylaşmaqdan imtina edir. Ailə birinci instan-

siya məhkəməsində iddia qaldırmışdır və iddia təmin edilmişdir. Lakin regional məhkəmə telekommunikasiyanın məxfiliyi prinsipindən irəli gələrək birinci instansiya məhkəməsinin qərarını ləğv edir. Bundan sonra ailə iddianı Federal Məhkəmədə qaldırır. Federal Məhkəmə ailənin iddiasını təmin edir: tərəflər arasında sosial media istifadəçisi müqaviləsi olduğuna və bu müqavilənin miras əmlaka daxil olub vərəsələrə keçəcəyinə, hesabın miras əmlak kimi ötürülməsi ilə bağlı müqavilədə əksini nəzərdə tutan hər hansı bir müddəa olmadığına qərar verir. Məhkəmə, bu qərarında universal hüquq varisliyi prinsipinə əsaslanaraq, telekommunikasiyanın məxfiliyi və fərdi məlumatların qorunmasına dair prinsip və normaların sosial media hesablarının vərəsələrə ötürülməsinə maneəçilik törətmədiyini qeyd etmişdir [8, s. 129]. Bu qərarın qəbul edilməsindən altı həftə sonra Facebook iddiaçıya sözügedən hesabın məlumatlarını ehtiva edən on dörd min səhifədən çox yazılı sənədlərdən ibarət USB yaddaş kartı göndərmişdir. Bundan sonra iddiaçı qərar lazımınca icra olunmadığı üçün yenidən məhkəməyə müraciət etmişdir [7, s. 209]. Birinci instansiya və regional məhkəməsinin ardınca işə baxan Federal Məhkəmə vərəsələrə yalnız istifadəçi hesabındakı məlumatların məzmununa giriş icazəsi verilməsini yetərli hesab etmiş və vurğulamışdır ki, vərəsələrə həm də istifadəçi hesabının özü və orada olan məzmunla tanış olmaq imkanı verilməlidir [10, s. 3]. Məhkəmə bunu belə əsaslandırmışdır ki, universal hüquq varisliyi prinsipinə uyğun olaraq, istifadəçi müqaviləsi ilə nəzərdə tutulan hüquq və vəzifələr birlikdə vərəsəyə keçir. Bu qərardan sonra Facebook, istifadəçi müqavilələrini yeniləyərək şəxsin ölümündən əvvəl “rəqəmsal varis” sayıla biləcək şəxsə

onun ölümündən sonra hesaba daxil olmaq səlahiyyətini müəyyən etmişdir [8, s. 131-135].

Qeyd olunanlarla bağlı, həm nəzəriyyədə, həm də praktikada hələ də sosial media hesablarının şəxsin ölümü ilə nə olacağı sualı ətrafında insanlar iki yerə ayrılmışlar. Bəziləri sosial media hesablarının vərəsələrə ötürülməsinin mümkün olduğunu tam mənası ilə müdafiə edərkən, digərləri sosial media hesablarının ötürülməsini qəti şəkildə rədd etmişlər.

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi üçün “rəqəmsal miras” anlayışı yenidir və hüquq sistemimizə daxil edilməmiş, hüquqi dilimizə yaddır. Nəzəriyyədə də yeni-yeni istifadə olunmağa başlayan bu kimi anlayışlar və onların yaratdığı hüquqi problemlər hələ də praktikada tətbiq olunmamışdır. Konkret hüquq norması ilə tənzimlənməyə və ya bu sahədə hər hansı məhkəmə qərarları olmayana qədər, sosial media hesablarının vərəsələrə ötürülməsinin mümkünlüyünə dair mübahisələrə həll yolunu yalnız təhlil etməklə tapmaq olar. Araşdırmada apardığımız təhlilin məqsədi də məhz bu mövzunu oxucuların diqqətinə çatdırmaq və müxtəlif yanaşmalar təqdim etməklə sözügedən hüquqi problemin həllini tapmaq yolunda cəhd göstərməkdir.

Təklif edərdik ki, qanunvericiliyimizdəki köhnə anlayışlar mövcud hüquq münasibətlərinə uyğunlaşmaqda yetərsiz olduğu üçün, bu və bu kimi yeni problemlər üçün yeni anlayışlar tapılmalı, “rəqəmsal əmlak”, “rəqəmsal miras” və rəqəmsal dəyərlərlə bağlı bu kimi anlayışlar Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinə də daxil edilməlidir. Həmçinin, sosial media hesablarının vərəsələrə ötürülüb-ötürülməyəcəyi sualına da cavab verilməlidir.

Həmçinin sözügedən tənzimləmələr aparılarkən və müasir dövrün yeni hüquqi proble-

mi həll edilərkən, artıq yeni bir yanaşma ilə yanaşılmalı və klassik hüququn həll edə bilmədiyi bu problemləri həll etmək üçün miras yalnız əşya olaraq deyil, rəqəmsal dəyərlər kontekstində də nəzərdən keçirilməlidir Eyni zamanda, sosial media hesablarının yalnız iqtisadi dəyər kəsb edib-etməsinə baxılmamalı, iqtisadi dəyəri olub-olmamasından asılı olmayaraq fərdin hüquqlarına xələl gətirməyəcək üsullara üstünlük verilməlidir [6, s. 31-32].

İSTİFADƏ EDİLMİŞ MƏNBƏLƏR

1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, Bakı: Hüquq Yayın Evi, – 2023
2. Yasemin Maraşlı Dinc, “Ölümdən Sonra Sosial Medya Hesablarının Akıbeti” (2019) (142) TBB Dergisi.
3. Nurten İnce Akman, “Mirasbırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçişi (Dijital Tereke)”, (2018) 9 (2) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
4. Doğa Ekrem Doğanç, “Sosial Medya Kullanıcı Hesabı Sözleşmelerinin Dijital Tereke Yönünden Değerlendirilmesi”, (2022) 28 (2), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi.
5. Süleyman Yılmaz & Vehbi Umut Erkan, “Sosial Medya Hesablarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11(2): 567-586 (2020).
6. Emin Hamdi Uysal, “Online hesaplar terekeye dahil edilebilir mi?”, Hukuk Gündemi, 2017/2.
7. Orhan Gazi Sarıdağ, “Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi’nin 13.11.2020 Tarihli Kararı Çerçevesinde Dijital Terekenin Kapsamının İncelenmesi”, Bilişim Hukuku Dergisi 4, no. 2 (2022): 191-232.
8. Çiğdem İleri, “Dijital Miras”-Alman Federal Mahkemesi’nin “Facebook” Kararı Üzerine Bir İnceleme”, TBB Dergisi 2020 (146).
9. Halil Akkanat, “Ölümün Özel Hukuk İlişkileri Üzerindeki Etkisi” (Filiz 2004).
10. Angelika Fuchs, “What happens to your social media account when you die? The first German judgments on digital legacy”, ERA Forum 22, (2021).
11. Rebecca G. Cummings, The Case Against Access to Decedents’ E-mail: Password Protection as an Exercise of the Right to Destroy, 15 MINN. J.L. SCI. & TECH. 897 (2014).
12. İMRE, Zahit/ERMAN, Hasan: Miras Hukuku, 13.Bası, İstanbul 2017.

«ЦИФРОВОЕ НАСЛЕДИЕ» И ПРОБЛЕМЫ ЕГО ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Юсифов Шюкюр Махаммед оглы,
доцент кафедры Гражданского права Юридического факультета
Бакинского Государственного Университета, доктор философии по праву.
e-mail: shukuryusifov@gmail.com

Современная цифровизация актуализирует в наследственном праве новые концепции, такие как «цифровое наследие», и вопросы передачи социальных сетей в качестве наследства. Переход профилей в соцсетях, ставших источником дохода, к наследникам после смерти вызывает юридические споры, поскольку традиционные нормы наследования не полностью адаптированы к цифровым активам. В разных странах подходы различаются: одни законодательства признают виртуальные активы объектом наследования, другие отмечают сложности, связанные с конфиденциальностью личных данных. Противоречия возникают на пересечении защиты данных умершего и прав наследников. В законодательстве Азербайджана статус цифрового наследования чётко не урегулирован, что создаёт правовые

пробелы. Анализ показывает, что правовая база требует совершенствования для баланса между правами наследников и конфиденциальностью умершего. Для этого необходимы нормативные изменения с учётом международного опыта и национальной специфики.

Ключевые слова: цифровое наследие, наследственное право, аккаунты в соцсетях, наследственное имущество, защита персональных данных.

“DIGITAL INHERITANCE” AND PROBLEMS OF ITS LEGAL REGULATION

Shukur Mahammad oglu Yusifov,
Associate Professor at the Department of Civil Law, Faculty of Law,
Baku State University, Doctor of Philosophy in Law.
e-mail: shukuryusifov@gmail.com

Modern digitalization highlights new concepts in inheritance law, such as “digital inheritance,” and issues related to transferring social media accounts as part of an estate. The transfer of income-generating social media profiles to heirs after death sparks legal debates, as traditional inheritance rules do not fully align with digital assets. Approaches vary globally: some legal systems recognize virtual assets as inheritable, while others cite challenges tied to personal data privacy. Conflicts arise between protecting a deceased person’s data and heirs’ rights. Azerbaijani legislation lacks clear regulation on digital inheritance, creating legal gaps. Analysis suggests that the legal framework must be refined to balance heirs’ rights and the deceased’s privacy. Normative reforms, incorporating international practices and national specifics, are essential.

Key words: digital inheritance, inheritance law, social media accounts, inherited property, protection of personal data.

"DİJİTAL MİRAS" VE YASAL DÜZENLEME SORUNLARI

Yusifov Şükrü Muhammed oğlu,
Bakü Devlet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Bölüm Doçenti,
Hukuk Doktoru.
e-posta: shukuryusifov@gmail.com

Günümüzde dijitalleşme, miras hukukunda "dijital miras" ve sosyal medya hesaplarının miras olarak devredilmesi konusu gibi yeni kavramları da gündeme getirmiştir. Gelir kaynağı haline gelen sosyal medya profillerinin ölümden sonra mirasçılara devredilmesi, geleneksel miras kurallarının dijital varlıklara tam olarak uyum sağlamaması nedeniyle hukuki tartışmalara neden oluyor. Farklı ülkeler bu konuya farklı yaklaşıyor: Bazı mevzuatlar sanal varlıkları miras konusu olarak kabul ederken, diğerleri kişisel verilerin gizliliğiyle ilgili zorluklardan bahsediyor. Özellikle ölen kişinin verilerinin korunması ile mirasçıların hakları arasında uyumsuzluklar ortaya çıkmaktadır. Azerbaycan mevzuatında dijital mirasın statüsünün net bir şekilde düzenlenmemiş olması nedeniyle bu alanda boşluklar bulunmaktadır. Yapılan analizler, mirasçıların mahremiyeti ile ölenin mahremiyeti arasında denge sağlanması için yasal çerçevenin iyileştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bunun için uluslararası deneyimler ve ülke özellikleri dikkate alınarak düzenleyici değişikliklere ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: dijital miras, miras hukuku, sosyal medya hesapları, miras kalan mal, kişisel verilerin korunması.

